نیهاد و گوزاره

(Subject & Predicate)

مامۆستا هەژار فەرهەنگی هەنبابەبۆرینەی نووسیوە.

دیوانی تاریکوڕوون بەرهەمی مامۆستا هێمنە.

لەیلا قوتابییەکی ژیرە.

گەرمیەن بیر لە خوێندنی باڵا دەکاتەوە.

مامۆستا هەژار	فەرهەنگی هەنبانەبۆرینەی نووسیوە.
دیوانی تاریکوڕوون	بەرهەمی مامۆستا هێمنە.
لەیلا	قوتابییەکی ژیرە.
گەرمیەن	بیر لە خوێندنی باڵا دەکاتەوە.

بەشی یەکەم بکەرێکە کە هەواڵێک سەبارەت بە ئەو دەدرێ.

بەشی دووهەم هەواڵێکە لەمەڕ بەشی یەکەم.

یانی ئەگەر بپرسن: فەرهەنگی هەنبانەبۆرینە کێ نووسیوێتی؟ دەڵێین: مامۆستا هەژار.

یان ئەگەر بپرسن: دیوانی تاریکوڕوون بەرهەمی کێیە؟ دەڵێین: مامۆستا هێمن.

کەوایە لەو ڕستانەی سەرەوەدا مامۆستا هەژار ، دیوانی تاریکوڕوون، لەیلا و گەرمیەن بەشی یەکەمی ڕستەن و فەرهەنگی هەنبانەبۆرینەی نووسیوە و بەرهەمی مامۆستا هێمنە و قوتابییەکی ژیرە و بیر لە خوێندنی باڵا دەکاتەوە بەشی دووهەمی ڕستەکانن.

بەشی یەکەمی ڕستەکان ناو دەنێینە نیهاد و بەشی دووهەمیش گوزارە.

Copyright © Kurdi.fi

❇ نیهاد (SUBJECT) بریتیە لە (ناو، ئاوەڵناو، جێناو و چاوگ). نیهاد هەمیشە پێش گوزارە دێت و ئە بەشەیە لە ڕستە کە لێی دەدوێین یان هەواڵێک لە بارەیدا دەدەین. وشەی بنچینەیی لە بەشی نیهاددا بکەر (فاعیل)ە، یانی نیهاد وشەیەکی ناو ڕستەیە، کە دەڵێ کێیە و چ دەکات، کێیە و چیە.

❇ گوزارە (PREDICATE) هەمیشە دەکەوێتە دوای نیهادەوە و هەواڵێکە کە لە بارەی نیهادەوە دەدرێت. وشەی بنچینەیی لە بەشی گوزارەدا فرمان (فێعل)ە.

❇ ئەو وشانەی لە ناو ڕستەدا دەکەونە پاڵ نیهاد و گوزارە پێیان دەوترێ تەواوکەری نیهاد و گوزارە.

❇ **نموونە:**

نیما کتێب دەخوێنێتەوە.

کێ دەخوێنێتەوە؟ نیما ← نیهاد

نیما چی دەخوێنێتەوە؟ کتێب ← بەرکار (مەفعوول ـ OBJECT)

یەخچاڵەکە خواردەمەنی تێدایە.

یەخچاڵەکە چی تێدایە؟ خواردەمەنی ← نیهاد

خواردەمەنیەکان لە کوێن؟ لە ناو یەخچاڵ ← ئاوەڵکار (قەید ـ ADVERB)

نرخی کتێب گرانە.

چ شتێک نرخی گرانە؟ کتێب ← نیهاد

کتێبەکان لە چ دۆخێکدان؟ گرانە ← گوزارە

کوردستان وڵاتی کوردانە. (وڵاتی کوردان کوردستانە).

کوردستان وڵاتی کێیە؟ کوردان ← نیهاد

وڵاتی کوردەکان کوێیە؟ کوردستان ← ئاوەڵکار

Copyright © Kurdi.fi

* لەو ڕستانەی خوارەوەدا وەک نموونەکە نیهادەکان دیاری بکە:

کاوە ئاگای لە هیچ نەبوو.	کاوە	← نیهاد
کوردستان وڵاتێکی خۆشە.		← نیهاد
مەلای جزیری بلیمەت بوو.		← نیهاد
دیاربەکر لە مەهاباد گەورەترە.		← نیهاد
گوڵەکە وشک بوو.		← نیهاد
سرووشت هاوینی پێشوو لە هەولێر بوو.		← نیهاد
ئەوە ماڵەکەمانە.		← نیهاد
کێ دەخوێنێتەوە.		← نیهاد
یەکێک لە پشت درگایە.		← نیهاد
تێر ئاگای لە برسی نیە.		← نیهاد
جگەرەکێشان قەدەغەیە.		← نیهاد
کارکردن سەرمایەی ژیانە.		← نیهاد

* لەو ڕستانەی خوارەوەدا وەک نموونەکە گوزارەکان دیاری بکە:

کاروان وەرزش دەکات.	وەرزش دەکات	← گوزارە
ئیمان نامەی نووسی.		← گوزارە
قوتابیەکان شیریان خواردەوە.		← گوزارە
ئێوە پێکەوە هاوڕێن.		← گوزارە
دایکت مامۆستا بوو.		← گوزارە
ئەو خۆشکی ئێمەیە.		← گوزارە
ئەوە قەڵەمی تۆیە.		← گوزارە
سەیران لە بەهاردا خۆشە.		← گوزارە
ئاواتمان پێشکەوتن بوو.		← گوزارە
یەکگرتن هۆی سەرکەوتنە.		← گوزارە

Copyright © Kurdi.fi

وڵامەکان:

* لەو ڕستانەی خوارەوەدا وەک نموونەکە نیهادەکان دیاری بکە:

کاوە ئاگای لە هیچ نەبوو.	کاوە	← نیهاد
کوردستان وڵاتێکی خۆشە.	کوردستان	← نیهاد
مەلای جزیری بلیمەت بوو.	مەلای جزیری	← نیهاد
دیاربەکر لە مەهاباد گەورەترە.	دیاربەکر	← نیهاد
گوڵەکە وشک بوو.	گوڵەکە	← نیهاد
سرووشت هاوینی پێشوو لە هەولێر بوو.	سرووشت	← نیهاد
ئەوە ماڵەکەمانە.	ئەوە	← نیهاد
کێ دەخوێنێتەوە.	کێ	← نیهاد
یەکێک لە پشت درگایە.	یەکێک	← نیهاد
تێر ئاگای لە برسی نیە.	تێر	← نیهاد
جگەرەکێشان قەدەغەیە.	جگەرەکێشان	← نیهاد
کارکردن سەرمایەی ژیانە.	کارکردن	← نیهاد

* لەو ڕستانەی خوارەوەدا وەک نموونەکە گوزارەکان دیاری بکە:

کاروان وەرزش دەکات.	وەرزش دەکات	← گوزارە
ئیمان نامەی نووسی.	نووسی	← گوزارە
قوتابیەکان شیریان خواردەوە.	خواردەوە	← گوزارە
ئێوە پێکەوە هاوڕێن.	هاوڕێن	← گوزارە
دایکت مامۆستا بوو.	مامۆستا	← گوزارە
ئەو خۆشکی ئێمەیە.	ئێمەیە	← گوزارە
ئەوە قەڵەمی تۆیە.	تۆیە	← گوزارە
سەیران لە بەهاردا خۆشە.	خۆشە	← گوزارە
ئاواتمان پێشکەوتن بوو.	پێشکەوتن	← گوزارە
یەکگرتن هۆی سەرکەوتنە.	سەرکەوتنە	← گوزارە

Copyright © Kurdi.fi